

Veiligstellen drinkwaterwinning Schalterberg

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

31 augustus 2006 / rapportnummer 1779-37

commissie voor de milieueffectrapportage

Gedeputeerde Staten Provincie Gelderland
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

uw kenmerk
2006-011917

uw brief
7 juni 2006

ons kenmerk
1779-38/Ko/jr

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het MER
Veiligstellen Drinkwaterwinning
Schalterberg

doorkiesnummer
(030) 234 76 37

Utrecht,
31 augustus 2006

Geacht College,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Veiligstellen Drinkwaterwinning Schalterberg.

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

dr. D.K.J. Tommel
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Veiligstellen Drinkwaterwinning Schalterberg

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Veiligstellen drinkwaterwinning Schalterberg

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over het Veiligstellen van drinkwaterwinning Schalterberg,

uitgebracht aan de Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.
Veiligstellen drinkwaterwinning Schalterberg,

de secretaris

drs. G. Korf

de voorzitter

dr. D.K.J. Tommel

Utrecht, 31 augustus 2006

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES.....	2
3. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING.....	2
3.1 Achtergrond, probleemstelling en doel.....	2
3.2 Beleidskader	4
3.3 Te nemen besluit(en).....	4
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	4
4.1 Algemeen	4
4.2 Alternatieven	4
4.3 Meest milieuvriendelijk alternatief.....	5
4.4 Referentie	5
5. MILIEUASPECTEN.....	6
5.1 Algemeen	6
5.2 Hydrologische effecten	6
5.3 Levende natuur	7
5.4 Bodem	7
5.5 Overige aspecten.....	7
6. OVERIGE HOOFDSTUKKEN IN HET MER.....	8
7. EVALUATIEPROGRAMMA.....	8
8. VORM EN PRESENTATIE.....	8
9. SAMENVATTING VAN HET MER	8

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 7 juni 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in “De Regiobode” d.d. 12 juni 2006
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

Op de Oost-Veluwe, in het gebied tussen de A50 en het Apeldoorns Kanaal ter hoogte van de plaatsen Eerbeek en Loenen, ligt de drinkwaterwinning Schalterberg met een vergunning voor het winnen van 4,5 miljoen m³ grondwater per jaar voor de productie van drinkwater. De grondwaterwinning heeft invloed op gebieden die in de provinciale omgevingsplannen als verdroogd zijn aangemerkt. Om deze verdroging tegen te gaan wil drinkwaterbedrijf Vitens BV oppervlaktewater gaan infiltreren. Hiervoor is een vergunning van het bevoegd gezag, de provincie Gelderland, nodig voor het infiltreren van oppervlaktewater tot een maximum van 4 miljoen m³ per jaar. Voor het afgeven van deze vergunning moet een milieueffectrapportage (m.e.r.)-procedure doorlopen worden.

Bij brief van 7 juni 2006 is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport (MER)¹. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in diverse regionale dag- en weekbladen² op 21 juni 2006.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. – verder aangeduid als ‘de Commissie’³. Het bedoelt aan te geven welke informatie het MER moet bieden om het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat dit advies niet zelfstandig leesbaar is, maar in combinatie met de startnotitie moet worden gelezen.

Via de Provincie Gelderland heeft de Commissie kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven.

De Commissie heeft bij het opstellen van haar advies, naast de startnotitie, kennisgenomen van de volgende rapporten:

- Royal Haskoning, 2006: rapportage Gewenst Grondwater- en Oppervlaktewaterregime (GGOR) Veluwe, opgesteld in opdracht van Waterschap Veluwe;
- NITG-TNO, 2001: Hydrogeologisch en geofysisch onderzoek bij waterwin gebied Schalterberg, Veluwe;
- Witteveen+Bos, 2005: Geohydrologisch onderzoek naar reallocatie Eerbeek en infiltratie Schalterberg, opgesteld in opdracht van Vitens;
- Tauw, 2002: Optimalisatie Drinkwatervoorziening Oost-Veluwe 2020, opgesteld in opdracht van Vitens.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie voor de samenstelling bijlage 3.

⁴ Zie bijlage 4.

2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- een kwantitatieve beschrijving van waar en hoe de negatieve effecten van de huidige drinkwaterwinning Schalterberg optreden;
- een beoordeling van deze effecten in relatie tot het provinciale grondwaterbeleid;
- een beoordeling van de effecten van de drinkwaterwinning Schalterberg in relatie tot andere oorzaken voor verdroging;
- een vertaling van deze kennis naar een specifiek toetsbare doelstelling voor een duurzame inpassing van drinkwaterwinning Schalterberg;
- een duidelijke motivering waarom de voorgenomen activiteit tot de beste maatregelen behoort om het beoogde effect te bereiken, verwijzend naar de eerste stap zoals toegelicht in paragraaf 3.1 van dit advies;
- een kwantitatieve beschrijving van de effecten van de voorgenomen maatregel op de afvoer van de sprengen, op de terugdringing van verdroging en op de natuur in het plangebied;
- de ontwikkeling van een realistisch meest milieuvriendelijk alternatief vanuit het beeld 'Duurzaam omgaan met grondwater' en vanuit regionaal perspectief.

3. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

3.1 Achtergrond, probleemstelling en doel

Op de Oost-Veluwe ligt de drinkwaterwinning Schalterberg met een vergunning voor het winnen van 4,5 miljoen m³ grondwater per jaar voor de productie van drinkwater. De grondwaterwinning heeft invloed op gebieden die in de provinciale omgevingsplannen als verdroogd zijn aangemerkt en op de watervoerendheid van een aantal sprengen van cultuurhistorische en ecologische waarde.

De provincie heeft als beleid om de drinkwaterwinning Schalterberg te handhaven en duurzaam in te passen. Vitens ziet als initiatiefnemer goede mogelijkheden om door het infiltreren van schoon gebiedseigen oppervlaktewater de drinkwaterwinning veilig te stellen. Doel van de infiltratie is dus de verdroging van natuurgebieden en de bedreiging van de watervoerendheid van de sprengen tegen te gaan.

Het grond- en oppervlaktewatersysteem wordt in de betreffende regio niet alleen beïnvloed door de winning Schalterberg maar ook door onder andere peilbeheer, andere drinkwaterwinningen, industriële en particuliere onttrekkingen. De Commissie vindt het daarom belangrijk dat het MER inzicht geeft in het relatieve aandeel van deze diverse activiteiten op het grondwaterpeil en de afvoerdynamiek van de waterlopen. Dit is nodig om te kunnen beoordelen wat de voorgenomen activiteit en wijzigingen van de andere hierboven genoemde activiteiten per saldo hydrologisch opleveren. Tevens is dit een randvoorwaarde voor de evaluatie van de ecologische effectvoorspelling.

Daartoe is van belang dat voorafgaande aan de formulering van alternatieven en varianten voor Schalterberg op inrichtingsniveau als eerste stap een helder beeld wordt geschetst van de regionale context met daaruit afgeleid een zo specifiek mogelijk geformuleerde doelstelling voor de voorgenomen activiteit. Wat zijn maatschappelijke onaanvaardbare situaties door de onttrekkingen en welke besluiten zijn genomen om deze weg te nemen? Wat is het effect van de drinkwaterwinning Schalterberg in verhouding tot andere grondwateronttrekkingen?

De Commissie verzoekt daarbij aan te geven welke wensen er zijn op het gebied van de grondwaterstanden en wat de verschillende mogelijkheden zijn om grondwaterstanden te optimaliseren; bijvoorbeeld om tot het gewenste effect op de natuur te komen. Geef hierbij aan wat de voor- en nadelen zijn (op onder andere het gebied van milieu, natuur en kosten). Is, bijvoorbeeld, het effect van alleen opstuwing van de Vrijenberger Spreng niet al voldoende om het beoogde effect te bereiken?

Als tweede stap dienen vervolgens de effecten van de beste maatregel(en) in kaart te worden gebracht, waarbij de Commissie in dit advies er verder vanuit gaat dat uit bovengenoemde eerste analyse blijkt dat de voorgenomen ingreep (infiltratie) behoort tot de beste mogelijkheden om het gewenste effect te bereiken. Als dit niet het geval is beveelt de Commissie de initiatiefnemer aan hierover bestuurlijk overleg te voeren met het bevoegd gezag.

Met betrekking tot de beschrijving van de probleem- en doelstelling heeft de Commissie de volgende aanbevelingen:

- Geef aan waarom de directe inzet van oppervlaktewater voor drinkwater voorziening geen optie is.
- Geef aan wat de ruimtelijke visies en doelstellingen voor het gebied zijn; wat is de doelstelling voor de Natura 2000-gebieden?
- Geef aan welke afwegingen in het kader van reconstructie- en waterhuishoudingplan zijn gemaakt met betrekking tot de waterhuishouding van het studiegebied.
- Maak helder over welke maatregelen om verdroging tegen te gaan uit het GGOR al is besloten en die dus als vaststaand kunnen worden beschouwd. Geef aan hoe groot het verdrogingprobleem nog zal zijn na het realiseren van deze maatregelen.
- Geef in het MER aan wat het aandeel van de drinkwaterwinning is in de totale verdroging van het studiegebied. Betrek hierbij: Wat is de huidige gemiddelde jaarlijkse winning en is de verwachting dat deze in de toekomst zal stijgen of dalen? Wat is de invloed op de waterhuishouding in relatie tot die van andere grond- en oppervlaktewaterwinningen (zoals ten behoeve van de papierfabriek, wasserij en dergelijke)? Welke andere projecten lopen al om de verdroging aan te pakken?
- Geef aan wat de invloed zal zijn van de door het waterschap voorgenomen opstuwing van de Vrijenberger Spreng zonder infiltratie.
- Geef aan wat de argumenten zijn bij de streefbeeld per spreng c.q. beek (tabel 4.1 in de Startnotitie).
- Geef aan in hoeverre de toekomst van de drinkwaterwinning onzeker is indien geen kunstmatige infiltratie zal worden toegepast

- Geef aan in hoeverre de plannen voor bevaarbaar maken van het Apeldoorns Kanaal invloed hebben op de keuze⁵ voor de locatie(s) voor inname van te infiltreren water.

3.2 Beleidskader

In de Startnotitie staat een opsomming van relevant beleid. Geef in het MER expliciet aan welke randvoorwaarden dit beleid stelt aan de voorgenomen activiteit.

Geef op kaart aan waar de Natura 2000-gebieden liggen. Beschrijf de ecologische doelen (vernatting van natuurgebieden) die aan de voorgenomen activiteit ten grondslag liggen.

Geef aan voor welke wateren in het studiegebied een doelstelling volgens de Kaderrichtlijn Water geldt en wat deze doelstelling is.

De voorgenomen activiteit heeft invloed op het watersysteem. Dit betekent dat als hiervoor een wijziging van een ruimtelijk plan (streekplan, bestemmingsplan) nodig is, een watertoets moet worden uitgevoerd. Het is aan te bevelen de uitkomsten van deze toets in het MER op te nemen.

3.3 Te nemen besluit(en)

De Startnotitie geeft een goed overzicht van de te nemen besluiten. Geef in het MER tevens aan hoe de verschillende besluiten (infiltratievergunning, bouwvergunning, ontheffing Flora- en Faunawet en Natuurbeschermingswet, Keur-ontheffing) met elkaar samenhangen en in welke volgorde deze besluiten genomen zullen worden.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Algemeen

De te onderzoeken voorgenomen activiteit betreft infiltratie van water in het winningsgebied tot een maximum van 4 miljoen m³ per jaar om de negatieve omgevingseffecten van de drinkwaterwinning Schalterberg te verminderen.

4.2 Alternatieven

Motiveer de keuze voor de herkomst van het te infiltreren water. Toon aan dat de geselecteerde bron voor oppervlaktewater te prefereren is boven andere bronnen. Houd hierbij rekening met de aan bepaalde bronnen verbonden risico's, zoals onvoldoende aanbod bij langdurige droogte of verontreiniging door verkeersongevallen langs het Apeldoorns Kanaal⁶.

Beargumenteer de mogelijke plaatsen voor infiltratie rekening houdend met de locatie waar het gewenst is om de grondwaterstanden en watervoerendheid te optimaliseren en betrek deze informatie bij de ontwikkeling van alternatieven. Beschrijf tevens de inrichtingsvarianten voor de infiltratielocaties.

⁵ Zie de inspraakreactie van 'Stichting Apeldoorns Kanaal', bijlage 4.

⁶ Zie de inspraakreactie van 'Stichting Apeldoorns Kanaal', bijlage 4.

Werk realistische mitigerende en compenserende maatregelen uit voorzover nodig voor de effectvergelijking.

Beschrijf in het MER in ieder geval voor het voorkeursalternatief en het meest milieuvriendelijk alternatief de volgende aspecten:

- inname-locatie en herkomst van het oppervlaktewater;
- inname-debiet en verdeling hiervan over het jaar;
- voorbehandeling (zuiveringsproces, energiegebruik, chemicaliënverbruik en afvalproductie);
- aard, situering, ruimtebeslag en landschappelijke inpassing van de benodigde installaties, gebouwen en andere voorzieningen;
- wijze van uitvoering van de aanleg van de benodigde leidingen;
- situering en inrichting infiltratiegebied;
- bedrijfsvoering (frequentie en aard van werkzaamheden; daartoe benodigd materiaal);
- (natuur)beheer van de locaties.

4.3 Meest milieuvriendelijk alternatief

De Commissie vraagt de ontwikkeling van een realistisch meest milieuvriendelijke alternatief (mma) met als missie 'Duurzaam omgaan met grondwater vanuit regionaal perspectief'; een mma alleen gebaseerd op de in de startnotitie genoemde bouwstenen is onvoldoende. Van belang is de cumulatie van de effecten van de voorgenomen activiteit samen met die van andere, al of niet vaststaande maatregelen, zoals opstuwing van de Vrijenberger Spreng en de in het rapport GGOR genoemde maatregelen.

De Commissie beveelt aan om het meest milieuvriendelijk alternatief (mma) niet slechts te laten bestaan uit de in de startnotitie genoemde bouwstenen, maar bij een keuze voor infiltratievennen tevens inrichtingsmaatregelen in beschouwing te nemen die de potenties voor de ontwikkeling van natte natuur nabij het infiltratiestation verder optimaliseren. Te denken valt aan infiltratievennen die door een beperkte diepte, geschikte onderwaterbodem- en oevermorfologie en aansluitende begroeiing een venachtig milieu zo goed mogelijk imiteren.

4.4 Referentie

In de Startnotitie wordt aangegeven dat in het MER zowel de huidige situatie als het nulalternatief (huidige situatie inclusief de autonome ontwikkelingen) beschreven zullen worden.

Geef aan welke autonome ontwikkelingen plaatsvinden, mede in het licht van de in de Rapportage GGOR voorgestelde maatregelen (detailontwatering verwijderen, begreppelen, dempen van waterlopen, afplaggen, waterlopen verondiepen, peil opzetten, (ver)plaatsen van stuwen, saneren van riooloverstorten en inlaat van oppervlaktewater). Betrek daarbij tevens de nu al door de behorende instanties aangekondigde natuurtechnische maatregelen die in de nabije toekomst gerealiseerd gaan worden om de potenties voor natuur van de sprengen te verhogen.

Beschrijf ook de plannen met betrekking tot de handhaving van de grondwaterwinning Eerbeek, agrarische en industriële winningen en de effecten die deze hebben op de waterhuishouding in het gebied.

5. MILIEUASPECTEN

5.1 Algemeen

Beschrijf in het MER welke (hydrologische) modellen worden gebruikt en welke onzekerheden en onnauwkeurigheden die kennen. Maak duidelijk welke effecten tot op welke afstand het gevolg kunnen zijn van de voorgenomen activiteit.

Geef aan hoe groot de invloed van infiltratie zal zijn in het tegengaan van verdroging in het studiegebied.

5.2 Hydrologische effecten

De voorgenomen activiteit leidt op twee plaatsen tot hydrologische ingrepen, namelijk bij het innamepunt van oppervlaktewater nabij het Apeldoorns Kanaal en op de infiltratielocatie hoger op de heuvelrug. De onttrekking van oppervlaktewater kan bij gelijkblijvende oppervlaktewaterpeilen alleen door het Apeldoorns Kanaal worden aangevuld. Infiltratie op de heuvelrug leidt tot grondwaterstandverhoging en kweltoename binnen het gehele invloedsgebied van het pompstation Schalterberg. Dit betekent dat de grootte van het hydrologische modelgebied zich tot ruim buiten de 5 cm verlagingslijn van het pompstation dient uit te strekken. Voor de bepaling van de grondwaterstandveranderingen op de heuvelrug is het essentieel dat de beschikbare informatie over de heterogeniteit en de anisotropie van de gestuwde ondergrond in het grondwatermodel wordt opgenomen.

Omdat de toename van de verdamping (door grondwaterstandverhoging) vermoedelijk verwaarloosbaar mag worden geacht, is het netto effect van de ingreep op de regionale waterbalans op lange termijn neutraal. Binnen het onderzoeksgebied zal de ingreep leiden tot (1) een toename van de beekafvoeren en kwel die uiteindelijk precies gelijk zal zijn aan het geïnfilterde debiet en (2) tot een verandering van de verdeling van de totale afvoer over de beken. Voor een goede vergelijking van de alternatieven is daarom een model nodig dat de verandering van de beekafvoeren onder invloed van grondwaterstandveranderingen voldoende nauwkeurig berekent. Bij de kalibratie van het model dient de interactie tussen grondwaterstanden en beekafvoeren extra aandacht te krijgen.

Door de grootte van het freatische grondwatersysteem van de Veluwe zullen de effecten van de ingreep zich pas na langere tijd doen gelden. Vermoedelijk zal het 5 à 10 jaar duren voordat de helft van de uiteindelijke grondwaterstandverhoging en daarmee ook de helft van de toename van de beekafvoeren zal zijn gerealiseerd. In deze periode neemt de geborgen hoeveelheid grondwater in de heuvelrug met vele miljoenen m³ toe, die vanuit het Apeldoorns Kanaal moeten worden aangevoerd. Voor het monitoringsplan en het evaluatieprogramma is het van belang dat het hydrologische model de vertraagde doorwerking van de ingreep naar de verschillende beken goed berekent.

Geef in het MER aan hoe de verschillende beekafvoeren en de kwel ten oosten van het Apeldoorns Kanaal in de tijd zullen toenemen.

Geef aan wat de inname van water vanuit het Apeldoorns kanaal voor invloed zal hebben op de waterstand en waterkwaliteit van het kanaal. Beschrijf het effect door verminderde afvoer van water via het kanaal richting Apeldoorn.

5.3 Levende natuur

Beschrijf per waterloop en per gebied met grondwaterafhankelijke natuur de aanwezige soorten planten en dieren, hun beschermingsstatus en de habitat-eisen van de aanwezige soorten.

Beschrijf de te verwachten effecten van de voorgenomen activiteit op de ecologische doelen (vernatting van natuurgebieden) volgens eenzelfde systematiek.

Een aantal HEN/SED wateren⁷ scoort in de doelrealisatie ruim onvoldoende. Dit is met name gebaseerd op droogval van het systeem (GGOR, Royal Haskoning 2006, p. 18). In het algemeen ligt echter het grootste knelpunt bij normalisatie en waterkwaliteit (Witteveen+Bos, Startnotitie p. 22). Daarom is het noodzakelijk dat per waterloop behorende tot de HEN/SED categorie alsmede voor de natte natuurplek⁸ duidelijk wordt wat de specifieke knelpunten zijn.

Per alternatief dient een ecologische effectvoorspelling verricht te worden. Hierin dienen de effecten te worden doorgerekend van veranderingen in de hydrologie, eventuele veranderingen in waterkwaliteit en oppervlaktewaterdebieten en dynamiek daarin. Uit de effectvoorspelling moeten de effecten van de voorgenomen activiteit blijken op de aanwezigheid van soorten en de kwaliteit van de aanwezige ecosystemen.

5.4 Bodem

Beschrijf in het MER wat de gevolgen van de voorgenomen activiteit kunnen zijn voor de bodemkwaliteit in het infiltratiegebied. Geef hierbij aan wat de risico's op en mogelijke aard van verontreiniging van de innamebronnen zijn.

5.5 Overige aspecten

Houd rekening met het (toekomstig) gebruik van het Apeldoorns Kanaal voor recreatievaart⁹. Geef aan in hoeverre recreatievaart en de winning van infiltratiewater uit het Apeldoorns Kanaal elkaar (kunnen) beïnvloeden.

⁷ De termen 'HEN-' en 'SED'-water komen voort uit de systematiek die het waterschap hanteert. Bij ecologische functietoekenning worden drie functies onderscheiden: basisniveau, de 'specifiek ecologische doelstelling' (SED) en het 'hoogste ecologische niveau' (HEN). Wateren met basisniveau kennen geen speciale doelstelling voor waternatuur. Bij de overige twee geldt een hogere ambitie. Bij SED-wateren is enige menselijke beïnvloeding echter nog toelaatbaar, terwijl bij HEN-wateren menselijke invloed zoveel mogelijk wordt uitgesloten. (bron: website Waterschap Rijn en IJssel).

⁸ Met 'parels' worden natuurgebieden aangeduid waarvoor Gelderland en Nederland een bijzondere verantwoordelijkheid hebben. Deze natuurtypen komen nog maar op een beperkte oppervlakte voor en de kwaliteit laat dikwijls te wensen over. Het zijn de meest bijzondere restanten van het halfnatuurlijke landschap, zoals oude bossen, onbemeste graslanden, heide, hoogveen en waardevolle beken. De 'natte parels' zijn dus de meest waardevolle stukken natte natuur van de provincie. (bron: website provincie Gelderland).

⁹ Zie de inspraakreactie van 'Stichting Apeldoorns Kanaal', bijlage 4.

Beschrijf de effecten van eventueel hogere grondwaterstanden op hiervoor gevoelige functies in bebouwd gebied, zoals woningen, wegen, parken. Geef aan waar mogelijke knelpunten op dit gebied liggen.

6. OVERIGE HOOFDSTUKKEN IN HET MER

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven' en 'leemten in milieu-informatie' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

7. EVALUATIEPROGRAMMA

Vanwege het lange-termijneffect van de voorgenomen activiteit is het sterk aan te bevelen ten behoeve van de evaluatie een langdurig monitorprogramma op te zetten. Essentiële onderdelen hiervan zijn monitoring van:

- de grondwaterstand in het studiegebied;
- het debiet van de sprengen;
- de waterkwaliteit in het studiegebied;
- de toestand van de doelsoorten in het studiegebied.

Bij de evaluatie van de monitoringsgegevens dient vanzelfsprekend niet alleen de voorgenomen activiteit beschouwd te worden, maar ook andere activiteiten die de te monitoren parameters kunnen beïnvloeden.

8. VORM EN PRESENTATIE

Voor de presentatie beveelt de Commissie aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst in het MER op te nemen;
- voldoende en recent kaartmateriaal met een duidelijke legenda en goed leesbare topografische namen in het MER te gebruiken.

9. SAMENVATTING VAN HET MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en sprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. De samenvatting moet in ieder geval de belangrijkste zaken weergeven, zoals:

- de besluitvorming en motivering van de keuze voor infiltratie;
- een beschrijving van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het MMA en het voorkeursalternatief;
- belangrijke leemten in kennis.

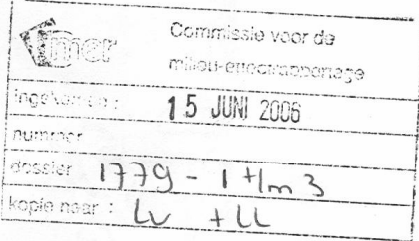
BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Veiligstellen drinkwaterwinning Schalterberg

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 7 juni 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Gedeputeerde Staten		provincie GELDERLAND
Commissie voor de milieueffectrapportage Postbus 2345 3500 GH UTRECHT		Bezoekadres Huis der Provincie Markt 11 Arnhem Postadres Postbus 9090 6800 GX Arnhem telefoon (026) 359 91 11 telefax (026) 359 94 80 e-mail post@gelderland.nl internet www.gelderland.nl
datum 7 juni 2006	zaaknummer 2006-011917	 Commissie voor de milieu-effectrapportage Ingeleverd: 15 JUNI 2006 nummer dossier 1779-1+lm3 kopie naar: LV + LL
onderwerp Ontvangstbevestiging startnotitie milieueffectrapportage "Veiligstellen drinkwaterwinning Schalterberg"		
Geachte heer/mevrouw, Van Vitens Watertechnologie te Zwolle ontvingen wij op 1 juni 2006 de startnotitie milieu-effectrapportage "Veiligstellen drinkwaterwinning Schalterberg". Het studiegebied is gelegen in de gemeenten Apeldoorn, Rheden, Brummen, Rozendaal, Arnhem en Ede. Dit initiatief maken wij bekend op 21 juni 2006. Een afschrift van de kennisgeving treft u bijgaand aan. Wij verzoeken u binnen negen weken na publicatie van de kennisgeving aan ons college advies uit te brengen over de startnotitie ten behoeve van de richtlijnen voor het milieueffectrapport, onder vermelding van bovenstaand nummer.		
inlichtingen bij e-mail verzonden	mw. A. Hager a.hager@prv.gelderland.nl 14 JUNI 2006	doorkiesnr. (026) 359 88 19 BNG 's-Gravenhage, rek. nr. 28.50.10.824 ABN • AMRO Arnhem, rek. nr. 53.50.26.463 Postbank-giroprekening 889762 BTW nr. 001825100.B03 IBANnr.: NL74BNG0285010824 SWIFT/BIC: BNGHNL2G

Het op te stellen milieueffectrapport zal deel uitmaken van de in te dienen aanvraag om vergunning Grondwaterwet.

Hoogachtend,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

H 194-1

ir. E.N. Boere
dienst Milieu en Water
onderafdelingshoofd Vergunningverlening, Handhaving en Toezicht
van de afdeling Water

bijlagen:

- startnotitie (8x)
- kennisgeving

coll.-/pr
code: 153395/ME

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in "de Regiobode" d.d. 21 juni 2006

KENNISGEVING

Grondwaterwet - startnotitie milieueffectrapportage "Veiligstellen drinkwaterwinning Schalterberg"

Op 1 juni 2006 heeft Vitens Watertechnologie te Zwolle een startnotitie ingediend om te komen tot een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de verlening van een vergunning voor het infiltreren van oppervlaktewater ingevolge de Grondwaterwet.

Op de Oost-Veluwe, in het gebied tussen de A50 en het Apeldoorns Kanaal ter hoogte van de plaatsen Eerbeek en Loenen, ligt de drinkwaterwinning Schalterberg met een vergunning voor het winnen van 4,5 miljoen m³ grondwater per jaar voor de productie van drinkwater. De grondwaterwinning heeft invloed op gebieden die in de provinciale omgevingsplannen als verdroogd zijn aangemerkt. Vitens streeft ernaar de bronnen voor drinkwaterproductie veilig te stellen, onder andere door de negatieve effecten van de onttrekkingen op de omgeving tegen te gaan.

Met deze startnotitie, als onderdeel van de m.e.r.-procedure, maakt Vitens bekend dat zij voornemens is de negatieve omgevingseffecten van de drinkwaterwinning Schalterberg te verminderen. Het studiegebied is gelegen in de gemeenten Apeldoorn, Rheden, Brummen, Rozendaal, Arnhem en Ede. Vooralsnog wordt gedacht aan de infiltratie van schoon, gebiedseigen oppervlaktewater bij de drinkwaterwinning Schalterberg.

Infiltratie

Het initiatief gaat uit van de infiltratie van een hoeveelheid van 4 miljoen m³ per jaar en is daarmee m.e.r.-plichtig. Meer informatie over de voorgenomen activiteiten is te vinden in de startnotitie.

Vergunning

Om dit voornemen te kunnen realiseren moet een vergunning worden aangevraagd in het kader van de Grondwaterwet; Gedeputeerde Staten van Gelderland zijn het bevoegd gezag.

Informatieavond

Vitens organiseert een informatieavond over dit onderwerp op 28 juni 2006 op de locatie:

Zorgboerderij OPEN ERF DE GROTE
MODDERKOLK,
Vrijenbergweg 24,
7371 AA Loenen.

Aanvang van de bijeenkomst 19.30 uur.

Inzage

Van 22 juni 2006 tot en met 2 augustus 2006 ligt de startnotitie ter inzage bij:

- de gemeente Apeldoorn Marktplaats 1 Apeldoorn op maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 16.30 uur, telefoon (055) 580 17 75.
- de gemeente Rheden Hoofdstraat 3 De Steeg op maandag tot en met donderdag van 8.30 tot 15.00 uur en op vrijdag van 8.30 tot 12.30 uur, telefoon (026) 497 69 11.
- de gemeente Brummen Engelenburgerlaan 31 Brummen op maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 12.30 uur, telefoon (0575) 56 82 33.
- gemeente Rozendaal Kerklaan 1 Rozendaal op maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 12.30 uur, telefoon (026) 384 36 66.
- de gemeente Arnhem Koningstraat 38 Arnhem op maandag tot en met vrijdag van 9.00 tot 16.00 uur (donderdag tot 20.00 uur), telefoon (0900) 18 09.
- de gemeente Ede Stadskantoor "de Doelen" Ede op maandag tot en met vrijdag van 9.00 tot 15.00 uur en iedere eerste vrijdag van de maand tot 20.00 uur, telefoon (0318) 68 09 33.
- de provincie Gelderland in de bibliotheek in het Huis der Provincie Markt 11 Arnhem op werkdagen van 8.30 tot 16.30 uur.

De stukken zijn tevens in te zien via internet:
www.gelderland.nl > actueel > bekendmakingen.

Procedure

Gedurende zes weken, met ingang van de dag van de terinzagelegging, kan eenieder naar keuze schriftelijk of mondeling zijn of haar zienswijze over de startnotitie naar voren brengen. Ingediende zienswijzen worden met de stukken ter inzage gelegd.

Schriftelijke zienswijzen kunt u zenden naar:
Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090,
6800 GX Arnhem, onder vermelding van het
registratienummer dat onderaan deze kennisgeving
staat.

De zienswijzen kunnen ook gefaxt worden naar
nummer (026) 359 83 80. Voor een mondelinge
zienswijze, voor een mondelinge toelichting of voor
het maken van een afspraak voor inzage buiten
kantooruren kunt u contact opnemen met mevrouw
A. Hager, tel. (026) 359 88 19.

Arnhem, 7 juni 2006 -
zaaknr. 2006-011917

Gedeputeerde Staten van Gelderland
C.G.A. Cornielje - Commissaris van de Koningin
H.M.D. Brouwer - secretaris

provincie
GELDERLAND

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Vitens Watertechnologie

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten Provincie Gelderland

Besluit: Vergunning voor infiltratie van oppervlaktewater

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C15.2

Activiteit: Infiltratie van oppervlaktewater tot een maximum van 4 miljoen m³ per jaar.

Procedurele gegevens:

Kennisgeving startnotitie: 21 juni 2006

Richtlijnenadvies uitgebracht: 31 augustus 2006

Bijzonderheden: Het initiatief bestaat uit infiltratie van oppervlaktewater; het doel is hiermee verdroging van natuurgebieden tegen te gaan zonder de winning van grondwater voor de bereiding van drinkwater te verminderen. De Commissie heeft geadviseerd goed te motiveren waarom infiltratie als maatregel te verkiezen is boven andere maatregelen om de grondwaterstand te beïnvloeden. De rest van het advies heeft betrekking op de manier waarop de effecten van infiltratie onderzocht en beschreven zouden moeten worden.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. C.J. Hemker

ir. H. Pijpers

dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

dr. M.J. Wassen

Secretaris van de werkgroep:

drs. G. Korf

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20060628	Gemeente Arnhem	Arnhem	20060719
2.	20060801	Gemeente Brummen	Brummen	20060803
3.	20060801	Stichting Apeldoorns Kanaal	Eibergen	20060803
4.	20060808	Berendsen Textielservice B.V.	Klarenbeek	20060814
5.	20060803	Gemeente Rheden	Rheden	20060825

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Veiligstellen drinkwaterwinning Schalterberg

Op de Oost-Veluwe, in het gebied tussen de A50 en het Apeldoorns Kanaal ter hoogte van de plaatsen Eerbeek en Loenen, ligt de drinkwaterwinning Schalterberg. Hier wordt jaarlijks tot 4,5 miljoen m³ grondwater opgepompt voor de productie van drinkwater. De grondwaterwinning heeft invloed op natuurgebieden in de omgeving die door de provincie Gelderland als 'verdroogd' zijn aangemerkt. Om deze verdroging tegen te gaan wil drinkwaterbedrijf Vitens BV oppervlaktewater gaan infiltreren. Hiervoor is een vergunning van de provincie nodig. Voor het afgeven van deze vergunning moet een milieueffectrapportage (m.e.r.)-procedure doorlopen worden. Dit richtlijnenadvies geeft aan wat naar de mening van de Commissie voor milieueffectrapportage in deze m.e.r. onderzocht moet worden.

ISBN-10: 90-421-1887-3